herpy

GECKOR

Cat gecko

Aeluroscalabotes felinus

Aeluroscalabotes felinus är en skygg, rödbrun klättrare från de fuktiga skogarna i Sydostasien, som rör sig i grenarna på natten och sover hoprullad med svansen runt kroppen. Den är den enda arten i sitt släkte, ska ha det svalt och fuktigt och är svår att hålla, så den passar den erfarne hållaren.

Familj: Eublepharidae Tidigare namn: *Pentadactylus felinus; Aelurosaurus felinus*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**10-18 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**8-12 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog och bergsskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 30 × 45 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**20-26 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**65-90 %**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**60-75 dagar** vid 24-26 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Aeluroscalabotes felinus är en lätt byggd, långsvansad gecko i en varm kaffebrun till roströd färg, ofta med vita fläckar och en svag strimma eller bruna tecken längs ryggen. Strupens undersida är vit, och vitt kan fortsätta ner över buken. Den har lodräta pupiller och välutvecklade ögonlock, som är ett kännetecken för familjen ögonlocksgeckor. Den saknar de breda vidhäftande lameller som många andra geckor har, men tårna har små, indragbara klor och kan gripa om grenarna, nästan som en hand. Svansen är gripande och används som en femte lem när djuret klättrar runt i snår och låg skog.

Artnamnet *felinus* betyder kattlik (av latinets *felis*, katt) och syftar på djurets kattlika ansikte. När den sover rullar den ihop sig med svansen runt kroppen. Arten beskrevs av Albert Günther 1864 efter ett djur från Singapore och är den enda arten i släktet *Aeluroscalabotes*. Två underarter erkänns: *A. f. felinus* och *A. f. multituberculatus* från Sulaöarna i Indonesien. Den räknas som en av de mest ursprungliga geckorna och liknar i kroppsbyggnad de få fossilen av tidiga geckor.

Honorna är större än hanarna. Honorna kan troligen bli upp till 18 cm, medan hanarna typiskt blir upp till omkring 10 cm. Det är oklart om måtten är med eller utan svans, så siffrorna i faktarutan är ungefärliga. Vikt och livslängd är inte dokumenterade, och faktarutans 8-12 år är en uppskattning.

Arten är skygg och stresskänslig och kommer sällan fram när det är ljust. Vildfångade djur har ofta många parasiter, och avel i fångenskap räknas som svår. Den är därför ingen nybörjarart, och ganska få människor har egna erfarenheter av den.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Utbredning och livsmiljö

Aeluroscalabotes felinus förekommer i Sydostasien, mest på Malackahalvön och på Borneo. Arten finns i Malaysia (halvön och Sarawak), Indonesien (Borneo, Sumatra och Sulaöarna), Singapore och södra Thailand och nämns dessutom från södra Vietnam. Den har möjligen också hittats i Kambodja, men det är inte bekräftat.

De allra flesta kända fynden är från Malaysia och bara ett fåtal från Thailand, Indonesien, Singapore och Brunei. Typlokalerna är Singapore och Borneo. Underarten *multituberculatus* är känd från Sanana på Sulaöarna. Arten är inte vanlig någonstans i sitt utbredningsområde.

> **Naturlig utbredning:** Malaysia, Indonesien, Thailand, Singapore och Brunei.

LIVSMILJÖ

Aeluroscalabotes felinus är halvt trädlevande och föredrar sval, fuktig bergsregnskog, men den finns också i lägre belägen skog med rinnande vatten, till exempel längs bäckar och små floder. Den är uteslutande nattaktiv och lever av många slags små insekter och andra leddjur.

Klimatet i bergsskogen är milt och fuktigt hela året. Det finns nästan inga mätningar från djurens egna livsmiljöer, och i vilka höjder arten exakt lever är inte dokumenterat.

Skötsel

TERRARIET

Håll djuren enskilt, i ett terrarium av glas eller plast. Ett vuxet djur ska ha ett terrarium på minst 45 × 30 × 45 cm (längd × bredd × höjd), gärna större, för *Aeluroscalabotes felinus* är halvt trädlevande och klättrar mycket.

Som botten används orkidébark eller liknande skonsam barkflis blandad med ren jord, som håller kvar fukten. Ge gömslen av korkrör och korkbark, tunna grenar på olika höjder och levande eller konstgjorda växter, så att djuret kan krypa i skydd. Allt i terrariet måste vara giftfritt.

Arten är skygg, så terrariet bör stå lugnt, och djuret måste ha många gömslen. Räkna med en tillvänjningsperiod på fyra till sex veckor för nyinköpta djur, då de ska ha så mycket ro som möjligt.

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 20-26 °C och på natten 18-22 °C. Arten ska inte ha någon värmeplats, för den tål inte värme.

Aeluroscalabotes felinus kommer från sval bergsskog och blir lätt stressad. Håll den därför borta från sydvända fönster och varma rum, och se till att temperaturen aldrig går över 28 °C. Använd en digital termometer, och läs av både överst och nederst i terrariet. Om rummet är för kallt på vintern kan en svag, termostatstyrd värmekälla användas. Är det för varmt på sommaren måste djuret flyttas till ett svalare rum.

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Fuktigheten är avgörande. Daglig duggning är ett måste, för djuren får många hälsoproblem om luftfuktigheten är för låg. Luftfuktigheten ska ligga på 65-80 % och kortvarigt upp till 90 % efter duggning.

Dugga terrariet varje dag, men låt det inte vara blött hela tiden. Växter, bark och botten måste kunna torka lite mellan varven, annars blir det mögel. Ställ en liten skål med färskt vatten till vuxna djur. Använd filtrerat vatten eller vatten från omvänd osmos (RO), för njurproblem hos arten har bland annat satts i samband med vattnet. En kombinerad hygrometer och termometer är praktisk, och en automatisk dimmaskin kan hjälpa om ventilationen är god.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Aeluroscalabotes felinus är uteslutande nattaktiv och sover i gömställe på dagen, så behovet av UVB är lågt. En svag UVB-lampa med gott om skugga kan användas, men är inte nödvändig.

Använd vanligt dagsljus med 10-12 timmars ljus och motsvarande mörker på natten, styrt av en timer. Undvik starka spotlights, som värmer för mycket och torkar ut luften. Terrariet måste ha många skuggiga gömslen, så att djuret kan komma bort från ljuset.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Aeluroscalabotes felinus lever av små insekter och andra leddjur. Mata varannan dag i mycket små mängder, två till fyra små byten per djur. Bra val är små syrsor, små kackerlackor, nattfjärilar och andra små insekter som högst är lika stora som avståndet mellan djurets ögon.

Pudra insekterna lätt med kalk och ett multivitamin, men vitaminer ska användas med eftertanke, högst vid var tredje utfodring, eftersom för mycket tillskott misstänks ge njurproblem. Exakta doseringar för arten är inte dokumenterade. Ge insekterna bra föda i ett par dagar innan de ges vidare.

Svansen är djurets fettlager. En fyllig svans tyder på god hull, och en tunn svans är en allvarlig varningssignal, särskilt hos nyinköpta djur. Väg och notera hur mycket djuret äter.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Aeluroscalabotes felinus är skygg, tillbakadragen och stresskänslig, och den är inget djur man ska hantera. Håll den enskilt. Parhållning är bara till för avel och bör först prövas när djuren har vant sig efter fyra till sex veckor.

På dagen ligger den hoprullad med svansen runt kroppen och blir först aktiv efter mörkrets inbrott. Då klättrar den runt i grenarna och använder både gripklorna på tårna och svansen. Möt den med ro. Undvik att bära runt den, ta tag i svansen eller flytta om inredningen, och låt den ha många gömslen.

Eftersom arten sällan hålls är dess beteende i fångenskap dåligt beskrivet. Håll därför god uppsikt över djuret och notera vad det gör.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Honorna av *Aeluroscalabotes felinus* är större än hanarna, och bara hanarna har porer framför kloaken. Könsbestämning kräver dock ett tränat öga. När djuren blir könsmogna, och hur stora de måste vara för avel, är inte dokumenterat.

PARNING

Det finns nästan inga dokumenterade uppgifter om parning hos *Aeluroscalabotes felinus*. Avel i fångenskap beskrivs som svår. Djuren får först sättas ihop när de har vant sig, och bara med avel för ögonen. Om arten kräver en svalare vilopaus på vintern, och hur parningen går till, är inte beskrivet.

Håll uppsikt över djuren hela tiden, och ta ut hanen om honan verkar stressad eller biter hanen. Kontakta en erfaren hållare av arten eller en förening om du överväger att avla.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Äggkullens storlek är inte dokumenterad för *Aeluroscalabotes felinus*; talet i faktarutan är lånat från besläktade ögonfransgeckor, som lägger ett till två ägg åt gången. Hur många kullar en hona lägger per år är inte dokumenterat.

Honan lägger ägg, men om hon gräver ner dem eller väljer en särskild plats vet man inte. Ge henne ro och ett djupt, fuktigt lager bottensubstrat eller en äggläggningslåda, och kontrollera regelbundet om det ligger ägg.

INKUBATION

Inkubationen är inte dokumenterad för *Aeluroscalabotes felinus*. Siffrorna i faktarutan är lånade från *Goniurosaurus hainanensis*, som tillhör samma familj, och är bara ett riktmärke: 24-26 °C och 60-75 dagar.

Lägg äggen i ett fuktigt, inte vått substrat som perlit eller vermikulit, och undvik att vrida på dem. Håll koll på temperaturen med en termometer, och använd en inkubator som kan hålla jämn värme. Skriv ner allt, så att erfarenheterna kan användas av andra hållare.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Det är inte dokumenterat något om uppfödning av ungar av *Aeluroscalabotes felinus*, eftersom avel sällan lyckas i fångenskap. Håll ungarna enskilt i ett litet, fuktigt terrarium med gömslen och spraya dagligen. Erbjud de minsta insekterna, till exempel bananflugor och små syrsor, och väg dem regelbundet. Dela upp dem om en växer långsammare än de andra, och kontakta en veterinär med kräldjurserfarenhet om djuren inte äter.

Hälsa och vanliga misstag

Aeluroscalabotes felinus är stresskänslig, och vildfångade djur har ofta många parasiter. Det här ska du vara uppmärksam på:

- Tunna, avmagrade djur, särskilt nyinköpta. En fyllig svans är det bästa tecknet på hälsa.
- Parasiter hos djur från naturen. Köp bara uppfödda djur, och låt en veterinär undersöka ett träckprov.
- För låg luftfuktighet, som ger många hälsoproblem.
- Njurproblem, som misstänks bero på dåligt vatten eller för mycket vitamintillskott. Använd filtrerat vatten, och tillsätt bara lite vitamin.
- För hög temperatur, som ger stress. Håll temperaturen under 28 °C.

Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret tappar vikt, vägrar äta eller ser slött ut. Det finns nästan inga undersökningar av sjukdomar hos arten.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.